

Sadržaj

- Pokrenut portal za interaktivno (online) dopunsko obrazovanje djece u iseljeništvu **2**
- Predsjedavajući Vijeća ministara BiH na susretu dijaspore u Minhenu **3**
- Održan okrugli sto na temu očuvanja jezika, kulture i identiteta u iseljeništvu **4**
- Prijenos znanja iz iseljeništvu u javne institucije BiH **5**
- Ekspert za mobilizaciju dijaspore Aikins – Ljudi iz dijaspore nacionalni resurs **6**
- Završeno predstavljanje autora i izdavača iz iseljeništvu na 31. Međunarodnom sajmu knjiga u Sarajevu **7**
- Sajam bosanskohercegovačke knjige u Švedskoj **8**
- Dani Balkana 2019. u Minhenu **9**
- Održan sastanak sa predstavnicima organizacija iseljeništvu u Kraljevini Norveškoj **10**
- Susret mladih u Minhenu **11**
- Kompanije pokrenute investicijama iz dijaspore rastu **12**
- Mladi iz BiH u Norveškoj osnovali udruženje **12**
- Bosanskohercegovačkom savjetodavnom centru – dodijeljeno priznanje “Pride of Harlesden Award 2019” **13**
- U Oslu održano 16. svjetsko prvenstvo u futsalu bosanskohercegovačke dijaspore **14**

Osigurati bolju komunikaciju sa iseljeništvom: „Zajedno jači / Zajedno bolji“

Vijeće ministara BiH na 164. sjednici usvojilo je Izvještaj Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice o realizaciji aktivnosti na izradi Plana komunikacija sa iseljeništvom kojim se želi uspostaviti efikasna i redovna komunikacija sa iseljeništvom.

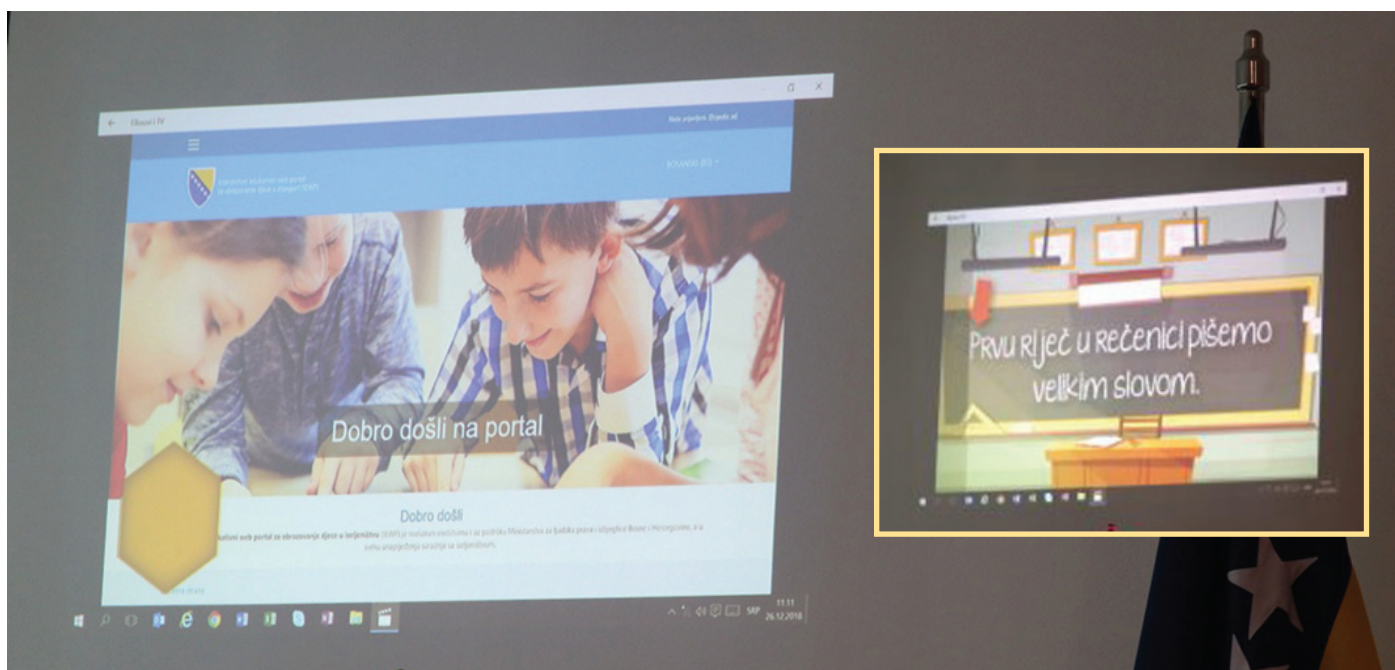
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice pokrenut će aktivnosti na realizaciji ciljeva Plana komunikacije sa iseljeništvom koji će, putem Ministarstva vanjskih poslova, bit dostavljen diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u svijetu.

Vizija Plana komunikacije je da osigura pravovremene i dosljedne informacije iseljeništvu, omogući povezivanje iseljenika i njihovih organizacija međusobno, ali i sa nadležnim institucijama u BiH, unaprijedi povjerenje iseljeništvu u bh. institucije i osigura veću vidljivost aktivnosti koje provodi Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice.

Promjene u komunikaciji podrazumijevaju uključivanje u komunikaciju i organizaciju civilnog društva, medija, poslovne zajednice, te promociju portala www.dijaspora.mhhr.gov.ba kao lako dostupnog kanala za dvosmjernu komunikaciju.

Pod sloganom „Zajedno jači / zajedno bolji“ ova kampanja bit će fokusirana na mlade, poslovnu i akademsku zajednicu, porodicu i prijatelje, nevladine i međunarodne organizacije, praktično sve strukture društva u zemlji i iseljeništvu.

Pokrenut portal za interaktivno (online) dopunsko obrazovanje djece u iseljeništvu

Ministrica za ljudska prava i izbjeglice Semiha Borovac i ministar civilnih poslova Bosne i Hercegovine Adil Osmanović potpisali su sporazum kojim je Ministarstvu civilnih poslova predat u vlasništvo web portal za interaktivno dopunsko obrazovanje djece u iseljeništvu www.dopunskanastava.mcp.gov.ba.

Web portal je izrađen na osnovu zaključaka Vijeća ministara BiH kojim su zaduženi Ministarstvo civilnih poslova BiH i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da u saradnji sa nadležnim institucijama, pokrenu aktivnosti na uspostavi portala za interaktivno (online) dopunsko obrazovanje djece u iseljeništvu. Izradu Web portala je u cjelosti finansiralo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Sadržaj portala je usklađen sa Nastavnim planom i programom za predmete dopunske nastave u osnovnoj i srednjoj školi za djecu u inostranstvu izdatim od strane Ministarstva civilnih poslova BiH 2005. godine, te sa Udžbenikom za dopunsku nastavu za djecu u inostranstvu od I do IV razreda osnovne škole koji je MCP izdalo 2008. godine.

Za početak, na portalu je dostupan jedan ali najobimniji predmet – Jezici i književnost naroda BiH iz udžbenika od I do IV razreda osnovne škole, sa ukupno 184 lekcije. Producirane lekcije se sastoje od kombinacije videa, animacija, teksta i slika/grafičkih prim-

jera, priča, pripovjetki, kao i pjesmica i notnih zapisa.

Na portalu su ravnomjerno korištena sva tri jezika u upotrebi u BiH, kao i oba službena pisma.

Portal za interaktivno (online) dopunsko obrazovanje je dostupan na web adresi:

www.dopunskanastava.mcp.gov.ba

Predsjedavajući Vijeća ministara BiH na susretu dijaspore u Minhenu

Generalni konzulat Bosne i Hercegovine u Minhenu je 13. februara 2019. godine organizirao godišnji prijem bh. dijaspore sa područja Bavarske, Saksonije i Tiringena.

Prijemu je prisustvovao Denis Zvizdić, predsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, koji je u okviru svog učešća na 55. međunarodnoj konferenciji o sigurnosti u Minhenu, prihvatio poziv Generalnog konzulata Minhen da prisustvuje ovom prijemu.

Prijemu je prisustvovalo preko stotinu zvanica koji su činili: predstavnici organizacija dijaspore, vjerskih zajednica, uspješni poduzetnici bh. porijekla i uopšte usješni bh. građani u raznim oblastima sa područja Generalnog konzulata BiH u Minhenu. Ovom događaju su prisustvovali i predstavnici Generalnog konzulata u Stuttgartu: Began Muhić, generalni konzul, te konzuli Biljana Marilović i Mirza Husić.

Generalna konzulica Ruzmira Tihic Kadrić je pozdravila sve prisutne, zahvalila se na odzivu, te istakla da je ovo treća godina zaredom kako Generalni konzulat BiH u Minhenu organizira ovakve velike godišnje susrete sa predstavnicima dijaspore. Naglasila je da su ovakvi događaji izvrsna prilika za unapređenje i razvijanje neposrednije saradnje, kontakata sa dijasporom, ali i prilika za bolje informisanje o stanju u BiH i pitanjima od značaja za dijasporu.

Zahvalila se predsjedavajućem Vijeća ministara BiH gospodinu Zvizdiću da je u okviru tako zahtjevne obaveze učešća na sigurnosnoj konferenciji prihvatio i da se susretne sa ovako brojnim skupom dijaspore.

U svom obraćanju predsjedavajući Vijeća ministara Denis Zvizdić je informirao skup o stanju u Bosni i Hercegovini, aktivnostima Vijeća ministara na približavaju Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, gdje su ostvareni značajni pomaci. Istaknuo je brojne reformske aktivnosti koje je realiziralo Vijeće ministara, posebno u oblastima unapređenja poslovnog okruženja, jačanja konkurentnosti i stvaranja uslova za privlačenje stranih investicija. Izrazio je svoje zadovoljstvo ekonomskim kretanjima u Bosni i Hercegovini, ukazao na ekonomski rast, rast BDP, rast direktnih stranih ulaganja, povećanje obima vanjskotrgovinske razmjene, povećanje pokrivenosi uvoza izvozom, naveo sektore u kojima se bilježi rast kao i sektore u kojima postoje potencijali daljeg razvoja.

Pozvao je dijasporu da investira u Bosnu i Hercegovinu, te naglasio da dobru šansu za ulaganja u Bosni i Hercegovini imaju sektori energetike, turizma, IT industrije, metalne, drvne industrije, kao i poljoprivredne, odnosno prehrambene industrije.

Nakon izlaganja predsjedavajućeg Vijeća ministara Denisa Zvizdića uslijedilo je ugodno druženje i razgovori. Učesnici ovoga skupa su imali priliku da razgovaraju sa predsjedavajućim Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, predstavnicima Generalnog konzulata u Minhenu, kao i međusobno sa drugim učesnicima ovog prijema.

Ocjena svih učesnika ovog skupa je iznimno pozitivna. Izražena je potreba nastavka organiziranja ovakvih i sličnih aktivnosti koje doprinose boljem informiranju dijaspore i istovremeno unapređenju saradnje sa diplomatsko konzularnim predstavništvima BiH i institucijama Bosne i Hercegovine.

Održan okrugli sto na temu očuvanja jezika, kulture i identiteta u iseljeništvu

”Okrugli sto o očuvanju jezika, kulture i identiteta u iseljeništvu i povećanom učešću iseljeničva u razvoju politika u BiH” organizovali su Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH i Grupacija Naša perspektiva u hotelu Bosnia u Sarajevu.

Skupu je prisustvovalo 35 učesnika među kojima je bilo 16 predstavnika dopunskih škola – nastavnika maternjeg jezika, predstavnika organizacija iz dijaspore iz 5 zemalja (Austrija, Njemačka, Slovenija, Švedska, Velika Britanija), predstavnici institucija u BiH nadležnih za saradnju sa iseljeničtvom i dopunsko obrazovanje: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH i Ministarstvo vanjskih poslova BiH, kao i predstavnici entitetskih i kantonalnih institucija i Brčko distrikt BiH iz oblasti obrazovanja i kulture, te predstavnici Grupacije Naša perspektiva.

Okrugli sto organizovan je s ciljem doprinosa predstavnika iseljeničva razvoju Okvirne strategije

saradnje sa iseljeničtvom s fokusom na očuvanju jezika, kulture i identiteta u iseljeničtvu, potrebama i izazovima, te preporukama Evropske komisije vezanim za ovu oblast.

U prvom dijelu Okruglog stola predstavljene su aktivnosti na unapređenju dopunskog obrazovanja, iskustva i modeli učenja maternjeg jezika u iseljeničtvu, dok je drugi dio bio posvećen učešću iseljeničva u razvoju politika.

Predstavnici iz iseljeničva su iskazali svoje zadovoljstvo na prilici koja im je pružena da iznesu predstavnicima institucija BiH svoje aktivnosti koje provode u dopunskim školama, učenju maternjeg jezika kao i poteškoćama sa kojima se susreću.

Izraženo je obostrano zadovoljstvo ovakvom vrstom skupa te dogovoreno da se slični skupovi organizuju u budućnosti. Na okruglom stolu doneseni su zaključci koje će realizirati institucije u BiH kao i predstavnici iz iseljeničva.

Prijenos znanja iz iseljeničtva u javne institucije BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, u okviru svojih nadležnosti za iseljeničtvo, zaduženo je za provođenje dokumenta "Politika o saradnji sa iseljeničtvom" kojim je predviđeno „Mobiliziranje ljudskih potencijala, znanja i vještina iseljeničtva“ što će biti realizovano, između ostalog, i kroz uspostavu mehanizma za prenos znanja iz iseljeničtva u BiH s ciljem većeg doprinosa razvoju Bosne i Hercegovine.

Dio aktivnosti na prenosu znanja iz iseljeničtva u javne institucije u Bosni i Hercegovini realizuje se u okviru projekta "Dijaspورا za razvoj" (D4D)- projekat Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Vlade Švicarske u partnerstvu sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP) i Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM) u BiH.

Aktivnosti na ovom projektu su započete u novembru 2017. godine izradom pozivnih pisama i prijavnih obrazaca za institucije i javne ustanove u BiH i stručnjake u iseljeničtvu.

Na poziv Ministarstva od februara 2018. do maja 2019. godine prijavilo se 66 stručnjaka iz iseljeničtva iz 16 zemalja: Austrije, Australije, Belgije, Danske, Francuske, Hrvatske, Holandije, Irske, Kanade, Njemačke, Sjedinjenih Američkih Država, Slovenije, Srbije, Švedske, Švicarske i Velike Britanije, kao i oko 64 prijava institucija/javnih ustanova/akademskog sektora iz cijele Bosne i Hercegovine

U okviru D4D projekta (komponenta 1) planirano je da se u periodu od 2018. do 2020. godine angažuje 50 naših stručnjaka iz dijaspora na period od jedne do maksimalno tri sedmice u institucijama /organizacijama/akademskoj zajednici u BiH koje izraze potrebu za njihovom ekspertizom. Rad je na volonterskoj osnovi ali projekat putem IOM-a pokriva troškove povratne avio karte i dnevnice konsultanta za svaki radni dan angažmana.

U 2018. godini bilo je planirano da svoje znanje u institucije, javne ustanove prenese 10 stručnjaka iz iseljeničtva, što je uspješno realizovano. Svoje znanje u institucije, javne ustanove u BiH prenijeli su:

- Adis Elias Fejić (Australija), oblast umjetnost/skulptor, institucije na kojima je bio angažovan: Akademija likovnih umjetnosti, Pedagoški fakultet Sarajevo, Historijski muzej,
- Alma Oručević Alagić (Švedska), oblast informatika, institucija na kojoj je bila angažovana: Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine
- Emina Pašić (Švedska), oblast, energetika, institucija na kojoj je bila angažovana: Federalno ministarstvo okoliša i turizma
- Zlatan Delić (Njemačka), oblast, kustos, institucija na kojoj je bio angažovan: Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine
- Željka Šećerbegović (Danska), oblast, politika/ljudska prava, institucija na kojoj je bila angažovana: Općina Čapljina
- Tarik Kapić (Švicarska), oblast, intelektualna svojina, institucija na kojoj je bio angažovan: Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine
- Renato Kamhi (Francuska), oblast, muzička umjetnost, institucija na kojoj je bio angažovan: Muzička akademija Sarajevo
- Mirzet Sabirović (Velika Britanija), oblast, veterina, institucija na kojoj je bio angažovan: Veterinarski fakultet Sarajevo
- Damir Novosel (SAD), oblast, elektrotehnika, insti-

tucija na kojoj je bio angažovan: ETF Tuzla

- Sanel Redžić (Njemačka), oblast muzička umjetnost, institucija na kojoj je bio angažovana: Muzička akademija Sarajevo

U 2019. godini planirano je da svoje znanje u institucije, javne ustanove BiH prenese 20 stručnjaka iz iseljeničtva. Do 01.05.2019. godine svoje znanje u institucije, javne ustanove u BiH prenijelo je 10 stručnjaka i to:

- Enes Kanlić (SAD) oblast, medicina, institucija na kojoj je bio angažovan: UKC Tuzla
- Mladen Pikulić (Holandija), oblast, fotografija, institucija na kojoj je bio angažovan: Javna ustanova centar kulture i mladih općine Centar Sarajevo
- Mario Katić, (Hrvatska), oblast, antropologija, institucija na kojoj je bio angažovan: Filozofski fakultet Sarajevo
- Ismar Volić, (SAD), oblast, matematika, institucije na kojoj je bio angažovan: UNSA, UNZE, UNTZ
- Aida Šarić, (Austrija), oblast veterina, institucija na kojoj je bila angažovana: Farmaceutski fakultet Sarajevo
- Dina Mehmedbegović, (Velika Britanija), oblast obrazovanje, institucija na kojoj je bila angažovana: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH
- Željka Šećerbegović, (Danska), oblast, politika/ljudska prava, institucija na kojoj je bila angažovana: Općine Sapna i Bosanska Krupa, Druga osnovna škola
- Emina Obarčanin, (Njemačka), oblast farmacija, institucija na kojoj je bila angažovana: Farmaceutski fakultet Sarajevo
- Emir Efendić, (Belgija), oblast, psihologija, institucija na kojoj je bio angažovana: Filozofski fakultet Sarajevo
- Sanja Huterer, (Austrija), oblast, medicina, institucija na kojoj je bila angažovana: Udruženje za razvoj medicinskog istraživanja u BiH

Takođe je za 2020. godinu planirano da svoje znanje u institucije i javne ustanove u BiH prenese 20 stručnjaka iz iseljeničtva.

Veliki broj stručnjaka u iseljeničtvu kao i institucija, organizacija i privatnih kompanija u Bosni i Hercegovini je zainteresovan za prenos znanja. S obzirom na rastući trend odlaska stručnjaka iz Bosne i Hercegovine, ukoliko bude sistemski uređen, prenos znanja može značajno doprinijeti razvoju Bosne i Hercegovine i ublažiti posljedice „odliva pameti“.

Ekspert za mobilizaciju dijaspore Aikins – Ljudi iz dijaspore nacionalni resurs

Kingsley Aikinis, međunarodni ekspert za mobilizaciju i umrežavanje dijasporskih zajednica, na poziv i uz podršku USAID Projekta “Diaspora Invest”, posjetio je Bosnu i Hercegovinu.

Aikinis je održao predavanje u Biznis centru bh. dijaspore u Sarajevu, a zatim se u Tesliću sastao sa predstavnicima radnih grupa za izradu Strategija saradnje sa iseljenistvom na različitim nivoima vlasti.

U okviru trodnevnog programa Aikins je imao priliku podijeliti svoje znanje i iskustva o mobilizaciji dijaspore iz Republike Irske koja je značajno doprinijela ekonomskom razvoju ove zemlje, ali i predočiti niz uspješnih primjera povezivanja dijaspore širom svijeta.

“Često se na dijasporu gleda kao na “izgubljeno stanovništvo”, a ne kao na “nacionalni resurs”. Između ta dva pristupa leži i razlika kako gledamo na njihov potencijal. Nekada se na migracije gledalo kao na nešto konačno. Prije nekoliko generacija kada biste ispraćali porodicu iz Irske, znali ste da se više nikada nećete vidjeti. Sada nije tako, sada postoji kontinuirana mobilnost i nasmijemo dopustiti da svakoga ko ode u drugu zemlju izgubimo iz šire slike”, izjavio je Aikins.

On potvrđuje da iskustva iz Bosne i Hercegovine važe i za druge zemlje širom svijeta. Iseljenička zajednica se lakše povezuje na lokalnom nivou, te tu leži i najveći potencijal za direktne investicije.

“Jedna od grešaka koje često pravimo u vezi sa

dijasporom jeste da ih posmatramo kao jedinstvenu grupaciju. Ne postoji jedna homogena dijaspora, ni kada je u pitanju Bosna i Hercegovina, ni bilo koja druga država. Segmentacija, procjena različitih potreba i zahtjeva, uzimajući u obzir različitu pozadinu, interese i ideje, jeste ključna za efikasan pristup dijasporskim zajednicama”, napomenuo je Aikins.

On na “dijasporski capital” gleda kao na resurse koje države, zajednice ili organizacije imaju kroz ljude, novac i znanje. “Ljudi mogu biti vrlo povezani sa mjestom gdje rade i žive, a istovremeno biti povezani sa zemljom porijekla. Isto tako, danas imate povezivanje ljudi sa gradovima i zemljama gdje su se školovali, gdje su jedan period radili. U svakoj vrsti ovih veza postoji i šansa za saradnju i umrežavanje”, dodao je Aikins.

Poručuje da dijasporska podrška počinje sa doznakama porodici, a dostiže svoj vrhunac kroz direktne investicije dijaspore. “Ljudi prvo šalju novac svojim porodicama. Doznake porodicama širom svijeta premašuju 650 milijardi dolara godišnje. To je samo dio koji ide preko banaka. Ali to je samo početak piramide. Kako se dijasporska zajednica razvija, uključuju se u humanitarne programe podrške, onda slijede investicije. I još jedna stvar koja je važna. Kada su ljudi uspješni, kada naprave rezultate u zemljama gdje su izgradili karijere, onda počinju razmišljati o postizanju nečeg većeg za društvenu zajednicu. I u tom trenutku vi imate priliku da ih privučete i da ih motivišete da razmišljaju o investiranju u zajednice iz kojih vode porijeklo”.

Gledajući iz perspektive Irske, premda često države prioritarno razmišljaju kako zaustaviti masovni odlazak stanovništva, važno je pažnju posvetiti održavanju veze sa ljudima koji upravo odlaze na rad u inostranstvo. Samo tako, naglasio je Aikins, oni će ostati trajni resurs za zemlju iz koje su došli.

Završeno predstavljanje autora i izdavača iz iseljeništva na 31. Međunarodnom sajmu knjiga u Sarajevu

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH i ove je godine na 31. Međunarodnom sajmu knjiga održanom u Sarajevu od 17.04. do 22.04. 2019. godine bilo pokrovitelj predstavljanja književnog stvaralaštva, izdavaštva, stručne i naučne literature autora i izdavača koji vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine, a žive izvan njenih granica.

Ukupno je predstavljeno 25 autora i izdavača iz dijaspore iz 12 država: Slovenije, Švicarske, Holandije, Velike Britanije, Njemačke, Švedske, Belgije, Francuske, Hrvatske, Norveške, Danske, Luksemburga.

Svoja djela su promovisali sljedeći autori: Midhat Ajanović, Milena Rudež, Ismet Bekrić, Jasna Šamić, Dina Mehmedbegović, Izet Muratspahić, Emina Čabaravdić Kamber, Bisera Suljić Boškailo, Safeta Osmičić, Zlatko Lukić, Branko Tomić, Vezuv Bašić, Renata Karadžić, Faiz Softić, Denis Dželić, Mesud Prolić, Nada Golić, Hazeta Salihović Hamzić, Smail Jonuz, Midhat Medić.

Predstavljene su i izdavačke kuće iz dijaspore: IK „Bosanska riječ“ Tuzla – Wuppertal i IK Una Göteborg, te izdavaštvo organizacija u dijaspori: Savez Banjalučana Švedske, Bošnjački kulturni savez Slovenija, Kulturno društvo Bošnjaka Hrvatske „Preporod“ i Savez bh. dopunskih škola u Njemačkoj.

Štand Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH u Centru Skenderija bio je izuzetno dobro posjećen tokom čitavog perioda održavanja Sajma. Autori i izdavači, koji svojim djelovanjem u inostranstvu daju veliki doprinos promovisanju bh. kulture u svijetu, zahvalili su Ministarstvu na podršci u realizaciji ove vrste kulturne saradnje sa dijasporom i naglasili potrebu za nastavkom ovog obostrano korisnog projekta.

Ovogodišnje sajamske nagrade dodijeljene su za kategorije: umjetnost i arhitektura, uredništvo, najbolje oblikovanje knjige, ilustraciju knjige, najbolji izdavački poduhvat godine, najbolju promociju djela na sajmu i najbolji udžbenik za visoko obrazovanje te za nauku (društvene i prirodne nauke).

Dva autora iz iseljeništva dobila sajamsku nagradu i to:

Milena Rudež iz Danske sa dvoje kolega Danaca Thorvald Berthelsen i Jane Kabel za uredništvo dvojezične Antologije bosanskohercegovačke poezije / NY LYRIK FRA BOSNIEN-HERCEGOVINA izdavačke kuće Det Poetiske Bureaus Forlag iz Kopenhaga, i

Midhat Ajanović iz Švedske za kategoriju umjetnost i arhitektura za knjigu FILM I STRIP.

Sajam bosanskohercegovačke knjige u Švedskoj

U Geteborgu je od 2 – 3. marta ove godine organizovan drugi Sajam bosanskohercegovačke knjige, a organizatori Sajma bili su Trezvenjački obrazovni savez NBV, izdavačka kuća Una Förlag, BH Savez žena u Švedskoj (BHKRF) i Radio GBG uz podršku regije Västra Götaland.

Cilj Sajma je predstavljanje književnosti i pisaca iz iseljeništa, naročito iz Skandinavije, kao i debatanje na temu književnost i prevodilaštva u cilju očuvanja i njegovanja maternjeg jezika.

Učesnici Sajma su bili: Samira i Midhat Ajanović, Sanela Bajramović, Aida Bašić, Sonja Bjelobaba, Nizama Čaušević, Vasvija Dedić Bačevac, Merima Dizdarević, Bela i Fehim Džogović, Amela Isanović, Amra Kadrić Šijan, Refik Ličina, Midhat Medić, Nijaz Mujkanović, Izet Muratspahić, Belma Omeragić, Hadžera Omerović, Sanjin Pejković, Enisa Popović Čengić, Mubera Šabanović, Branko Tomić, Haris Tucaković, Aida Zaćiragić i Đorđe Žarković iz Švedske; Jane Kabel i Milena Rudež iz Danske; Bisera Boškailo i Sevda Pandžić iz Njemačke; te Šimo Ešić, Senada Kadribašić i Mehmed Pargan iz Bosne i Hercegovine.

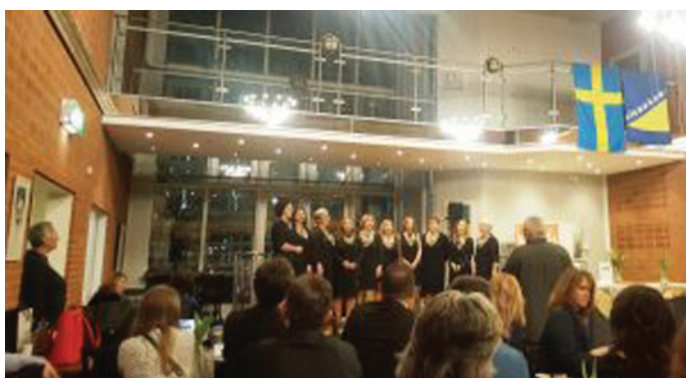
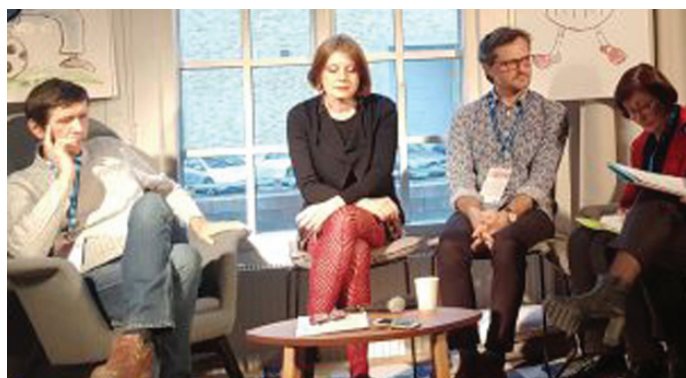
Na Sajmu je izlagalo nekoliko izdavačkih kuća i udruženja: Biskopsgårdens bibliotek, Bosanska riječ, Daorson, Drina, Frölunda bibliotek Gavriilo, Lijepa riječ, NBV, Rabic, Una Förlag i Våra Barn.

Tokom Sajma je održana osnivačka skupština na kojoj je osnovano Društvo pisaca, prevodilaca i bibliotekara u dijaspori, a za predsjednika Društva je izabran prof. Izet Muratspahić.

Na poziv organizatora, na Sajmu su učestvovali i predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH koji su tokom Sajma održali sastanak sa nastavnicima maternjeg jezika koji se u Švedskoj izučava u okviru redovne nastave organizovane od strane švedskih vlasti. Prisutni nastavnici su potvrdili da ovako organizovana nastava maternjih jezika u Švedskoj daje izvanredne rezultate, te izrazili spremnost da svoja iskustva podijele sa drugim zemljama.

U okviru Programa Sajma, drugog dana organizovana je svečana večera povodom 1. marta Dana nezavisnosti BiH uz prigodan kulturno-muzički program.

Organizatori Sajma su izrazili zainteresovanost za dalju saradnju sa Ministarstvom uključujući i učešće njihovih predstavnika na Međunarodnom Sajmu knjige u Sarajevu koji se održava od 17. do

Dani Balkana 2019. u Minhenu

Vijeće stranih investitora (VSI) u Bosni i Hercegovini je krajem juna 2018. godine objavilo drugo izdanje Poslovnog barometra, istraživanje koje sadrži niz korisnih informacija o preprekama u poslovanju u Bosni i Hercegovini, koristima investiranja, te glavnim razlozima za reinvestiranje u Bosni i Hercegovini.

Rezultati istraživanja bit će korišteni za unaprjeđenje položaja i zahtjeva investitora prema institucijama u Bosni i Hercegovini, s ciljem poboljšanja regulatornog okvira, efikasnosti državne uprave i političkih odluka radi jačanja pozicije aktuelnih investicija i podsticanja novih.

U sažetku Poslovnog barometra navodi se da, iako je Bosna i Hercegovina odredila da je privlačenje stranih investitora jedan od strateških prioriteta, željeni nivo investicija još nije dostignut zbog političke nestabilnosti, komplikovane administrativne strukture, obimne birokratije i nedovoljno poticajnog poslovnog okruženja.

Među članicama VSI 77% njih smatra da je poslovno okruženje u Bosni i Hercegovini nepredvidljivo, što svakako umanjuje mogućnost privlačenja stranih investicija. Ipak, bez obzira na uočene prepreke na koje su članice VSI ukazale u ovom istraživanju, 84% postojećih investitora je spremno preporučiti Bosnu i Hercegovinu kao zemlju za ulaganje, a 70% njih planira reinvestirati u Bosnu i Hercegovinu u naredne tri godine.

Investitori su identificirali visokoobrazovani kadar, mahom tehničke i ekonomske struke (mašinske inženjere i inženjere elektrotehnike, programere, menadžere) kao najpoželjnije profile zaposlenika. Međutim, investitori su, također, u potrazi za ostalom tehničkom stručnom radnom snagom. U 2017. godini kod 49% kompanija koje

su učestvovala u istraživanju došlo je do porasta broja zaposlenih.

Ukratko, ovo istraživanje je pokazalo da članice VSI investiraju u Bosnu i Hercegovinu zbog njenog geografskog i strateškog položaja i potencijala domaćeg tržišta, kao i zbog postojećih resursa i logistike u Bosni i Hercegovini.

Poslovni barometar dopunjuje Bijelu knjigu koju, također, objavljuje VSI, a koja sadrži konkretne preporuke za poboljšanje poslovne i investicione klime u Bosni i Hercegovini.

Vijeće stranih investitora je neprofitna poslovna asocijacija koja predstavlja interese stranih kompanija u Bosni i Hercegovini. Ciljevi VSI su poboljšanje investicionog i poslovnog okruženja u Bosni i Hercegovini, te promocija komunikacije i saradnje između VSI i vlasti u Bosni i Hercegovini.

Vijeće stranih investitora osnovano je 2006. godine, a njegove članice su više od 50 internacionalnih i regionalnih kompanija iz različitih sektora: metalne industrije, rudarstva, građevinarstva, pravnih i finansijskih usluga, nafte i energije, trgovine, bankarstva, telekomunikacija, proizvodnje hrane i pića i mnogih drugih. Članice VSI do sada su u Bosnu i Hercegovinu investirale više od devet milijardi KM i zaposlile više od 20.000 osoba.

Održan sastanak sa predstavnicima organizacija iseljeničtva u Kraljevini Norveškoj

Predstavnici Sektora za iseljeničtvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Kemo Sarač, pomoćnik ministrice i Ana Judi Galić, šefica Odsjeka za statusna pitanja i informiranje iseljeničtva 03.05.2019. godine u Ambasadi Bosne i Hercegovine u Oslu održali sastanak sa predstavnicima organizacija iseljeničtva u Kraljevini Norveškoj.

Sastanak je organiziran uz podršku ambasadora Nedima Makarevića, koji je od preuzimanja dužnosti ambasadora u Kraljevini Norveškoj izuzetno angažovan na podršci svih aktivnosti organizacija dijaspora iz Bosne i Hercegovine, kako u njihovom međusobnom uvezivanju, tako i na uspostavljanju veza sa Bosnom i Hercegovinom.

Sastanku su prisustvovali predstavnici Saveza bh. udruženja u Norveškoj, Norveško Bosansko-hercegovačke privredne komore, Mreže bosanskih žena u Norveškoj, organizacija mladih, dopunskih škola i drugi ugledni pojedinci.

Prezentiran je rad Sektora za iseljeničtvo i aktivnosti na kojima se trenutno radi. Fokus sastanka je bio na temama međusobnog uvezivanja i jačanja saradnje sa iseljeničtvom, izradi strategije saradnje sa iseljeničtvom, prijenosu znanja, dopunskoj nastavi i drugim temama koje su delegirali predstavnici dijaspora.

Tokom diskusije, učesnici sastanka su imali priliku da postavljaju pitanja predstavnicima Sek-

tora za iseljeničtvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i razgovarano o mnogim temama od interesa za iseljeničtvo.

Sastanak je ocijenjen kao izuzetno koristan i učesnici su izrazili zadovoljstvo što su upoznati sa aktivnostima države Bosne i Hercegovine usmjerenim prema iseljeničtvu. Na kraju je zaključeno da je ovo samo osnov za dalju saradnju i da će se što prije krenuti u realizaciju konkretnih projekata.

Susret sa predstavnicima organizacija iseljeničtva u Kraljevini Norveškoj uspješno je realiziran uz punu podršku Ambasade BiH u Kraljevini Norveškoj i ambasadora Nedima Makarevića, predsjednika Saveza bh. udruženja u Norveškoj Miralema Bečirovića, predsjednika Upravnog odbora Norveško Bosansko-hercegovačke privredne komore Muje Hamzića, predsjednice Mreže bosanskih žena u Norveškoj Dženane Mrzić, kao i predstavnika organizacija mladih i svih drugih učesnika sastanka.

Susret mladih u Minhenu

U organizaciji Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH u Generalnom konzulatu BiH u Minhenu je 31.3.2019. godine, održan Susret mladih iz iseljeničtva u Njemačkoj čije teme su bile doprinos mladih izradi Okvirne strategije saradnje sa iseljeničtvom i uvezivanje mladih u Njemačkoj.

Skupu je prisustvovalo preko 70 učesnika iz iseljeničtva, diplomatsko konzularnih predstavništava BiH u Njemačkoj, te predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstva vanjskih poslova BiH i Međunarodne organizacije za migracije.

Na sastanku je razgovarano o mladima BiH porijekla u Njemačkoj, njihovoj organizovanosti i umreženosti, aktivnostima koje provode, kao i potrebi razvijanja veza i saradnje sa institucijama u BiH, kao i saradnje sa mladima u Bosni i Hercegovini.

Prezentirane su i aktivnosti na izradi Okvirne strategije saradnje sa iseljeničtvom, interaktivni web portal za iseljeničtvo, pokrenuti projekti prema iseljeničtvu, kao i mogućnosti uključivanja iseljeničtva u razvoj Bosne i Hercegovine kroz transfer znanja, investiranje i druge načine.

Mladi su tokom susreta dali niz konstruktivnih prijedloga za uključivanje u tekst nacrtu Okvirne strategije saradnje sa iseljeničtvom, kao i za

dalji razvoj saradnje, među kojima su prijedlozi za uspostavu programa razmjene mladih iz Njemačke i BiH, organizacija kulturnih manifestacija u Njemačkoj, organizacija redovnih godišnjih susreta sa iseljeničtvom u svim diplomatsko konzularnim predstavništvima BiH, otvaranje komore poduzetnika u iseljeničtvu u Njemačkoj, redovno informisanje iseljeničtva u Njemačkoj vezano za mogućnost dvojnog državljanstva, upisa djece u državljanstvo BiH i matične knjige, kao i druge relevantne statusne informacije, ažuriranje informacija na zvaničnim web stranicama institucija, generalno unapređenje informisanja i kanala komunikacije sa iseljeničtvom, kao i drugi prijedlozi.

Kompanije pokrenute investicijama iz dijaspore rastu

Pomoćnik administratora USAID-a za Evropu i Evroaziju Brock Bierman i šef Misije USAID-a u Bosni i Hercegovini Peter Duffy posjetili su Mostar gdje su se sastali sa predstavnicima kompanija pokrenutih investicijama iz dijaspore.

Riječ je o firmama koje su dobile podršku USAID Projekta "Diaspora Invest", u sklopu aktivnosti povezivanja bosanskohercegovačke dijaspore i iskorištavanja njenog potencijala za ekonomski rast zemlje.

U kompaniji "ZenDev" je razgovarao sa gospodinom Senadom Šantićem, koji se vratio iz Švedske, uložio svoj novac i znanje ovdje, te danas zapošljava više od 20 mladih IT stručnjaka i nudi im alternativu odlasku iz domovine.

– Kompanija raste, a dijasporska veza nam

je olakšala pristup tržištima Skandinavije, kazao je Šantić za Diaspora Invest.

Gospodin Bierman se također susreo i sa poduzetnicama iz kompanija "Supersoft", "Eko Jasmina" i "BMT Engineering", koje su također nastale posredstvom investicija iz dijaspore. Tom prilikom se upoznao sa prilikama i izazovima u pokretanju biznisa u BiH.

Mladi iz BiH u Norveškoj osnovali udruženje

Osnivačka skupština udruženja mladih "Bujrum", čiji je cilj okupiti mlade ljude porijeklom iz BiH u Kraljevini Norveškoj, održana je u bosanskohercegovačkoj ambasadi u Oslu.

Kako je istaknuto, svrha ovakvog organiziranja je izgradnja društvene, poslovne, stručne i kulturne mreže među mladim Bosancima i Hercegovcima koji žive u Norveškoj.

Udruženje organizira radionice i druge događaje koji se bave relevantnim temama iz biznisa i kulture, ali i onih zabavnog karaktera. Također, udruženje će surađivati i sa drugim sličnim organizacijama i

udruženjima. Već je organizirano nekoliko skupova na kojima su sudjelovali mladi ljudi porijeklom iz BiH, a koji žive u Norveškoj.

Cilj skupa u ambasadi BiH bilo je i predstavljanje planova udruženja čiji su osnivači Mina Hajdarović, Adnan Marić, Lejla Halilagić i Alma Velagić.

Ambasador BiH u Norveškoj Nedim Makarević je pozdravio osnivanje udruženja mladih te naglasio važnost održavanja veza sa domovinom, dodajući kako su upravo mladi ambasadori BiH u zemljama u kojima žive. Ambasador Makarević postao je i počasni član udruženja "Bujrum".

Bosanskohercegovačkom savjetodavnom centru – dodijeljeno priznanje “Pride of Harlesden Award 2019”

Bosanskohercegovačkom savjetodavnom centru – BHCAC u Londonu dodijeljena je nagrada i priznanje “Pride of Harlesden Award 2019” (Ponos Harlesden-a 2019) za izvanredan doprinos i dobrobit zajednici u Harlesden-u. BHCAC važi za glavnog partnera u inovativnom modelu zajedničkog rada državnog sa sektorom civilnog društva.

Predsjednik BHCAC Zaim Pašić je istaknuo, da tokom protekle 22 godine Bosanskohercegovački savjetodavni centar – BHCAC je rastao i izrastao u jedan vrlo priznat, poznat i kredibilan savjetodavni centar koji pruža usluge visokih kvaliteta. Jedan od razloga zbog kojeg je 1997. godine osnovan je pružanja dugotrajne podrške najugroženijim pripadnicima bh. zajednice u Londonu.

To je uglavnom starija populacija kojoj su najveće prepreke za društvene integracije bile nedovoljno poznavanje engleskog jezika, kao i invaliditeti što je rezultiralo nemogućnošću da se upoznaju sa sistemom i poteškoćama da pristupe uslugama državnih institucija. Centar im pruža savjetodavne i usluge profesionalnog zastupanja na maternjem jeziku po pitanju prava na socijalne dodatke, stambene probleme, socijalnu njegu i zdravstvene usluge.

Zbog specifičnosti usluga koje pruža Centar, ali i zbog nedostatka praktične pomoći u Londonu, 2008. godine su proširene usluge za ugrožene i marginalizirane porijeklom iz još pet država zapadnog Balkana (Hrvatske, Kosova, Makedonije, Crne Gore i Srbije). Osigurani su neophodni resursi za realizaciju usluga i aktivnosti koje su bile neophodne kako bi se adekvatno odgovorilo na potrebe najugroženijih pojedinaca iz ovih zajednica. Bosanskohercegovački

savjetodavni centar – BHCAC u protekle dvije decenije pomogao je na hiljade migranata porijeklom s prostora zapadnog Balkana i poboljšao je kvalitetu njihovog života.

Nažalost, pomoć im je još uvijek potrebna jer su i dalje pod utjecajem prošlih trauma i osjećaju se isključenim iz društva. Trenutni rad s njima je fokusiran na smanjenje izoliranosti i društvene isključenosti, promociji dalje neovisnosti i integracija.

Također, potrebno je naglasiti da trenutno Britanija prolazi kroz implementaciju veoma širokog raspona reforme socijalnog sistema čiji uticaj u znatnoj mjeri pogađa siromašne u britanskom društvu. Nažalost, i Brexit čini situaciju u zemlji dodatno neizvjesnom. Kako bi odgovorila na potrebe svojih građana u procesu reformi, opština Brent je u konsultaciji sa sektorom civilnog društva kojem pripada i Bosanskohercegovački savjetodavni centar, razvila inovativan model pod nazivom Brent Community Hubs.

Bosanskohercegovački savjetodavni centar – BHCAC se prijavio da bude partner u prvom Hub-u, tako da od februara 2018. godine dva dana sedmično u Harlesden Community Hub-u Centar pruža redovitu podršku široj lokalnoj zajednici kroz isporuku savjetodavnih usluga.

Tokom 2018. godine Centar je pomogao 358 ljudi u Harlesden-u i opština Brent je ocjenila da je po učinkovitosti i kvalitetu BHCAC jedan od najvažnijih partnera, i da je zaslužan za uspješnost i popularnost Harlesden Community Hub-a.

Lideri opštine Brent, Councillor Muhammed Butt i gradonačelnik Arshad Mahmood dodjeli su priznanje za lični doprinos i Service Excellence članu stručnog tima Centra, Emini Trožić, koja je na terenu svojim vrijednim radom, znanjem i sposobnošću predstavila kvalitete, kulturu i vrijednosti Centra.

U Oslu održano 16. svjetsko prvenstvo u futsalu bosanskohercegovačke dijaspore

Ovogodišnje Svjetsko prvenstvo bosanskohercegovačke dijaspore u futsalu je okupilo 13 reprezentacija, oko 150 učesnika. Na prvenstvu su učestvovali reprezentacije Austrije, Njemačke, Francuske, Švicarske, Turske, Holandije, Belgije, Danske, Švedske, Engleske i Finske.

Na ceremoniji otvaranja učesnike i goste su pozdravili, Miralem Bećirović predsjednik Saveza udruženja bh. građana u Oslu, Nedim Makarević, ambasador BiH u Norveškoj i Hasan Šehović, predsjednik Svjetskog saveza dijaspore.

Prisutne su ispred Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva civilnih poslova BiH pozdravili Kemo Sarač i Adis Osmanović.

Ova tradicionalna manifestacija se održava već šesnaesti put, svake godine u drugoj zemlji, a ove godine domaćini su bili Udruženje BH građana u Oslu. U sklopu popratnog dijela manifestacije nastupali su članovi kulturno-umjetničkog društva "Dukat".

Pobjednici ovogodišnjeg prvenstva su igrači reprezentacije BH dijaspore iz Austrije. Oni su u finalnoj utakmici savladali ekipu iz Belgije. Treće mjesto su zauzeli nogometaši ekipe koja je predstavljala Njemačku. Najbolji strijelac prvenstva je bio Edvin Škrgić iz Austrije, dok je Edin Hodžić proglašen za najboljeg igrača. Posebno priznanje za fer plej je pripalo ekipi Švicarske.

